№ 37

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Poniedziałek dnia 8 Lutego 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy któréj wychodzi, kosztuję na mies. zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor główny w Star. Teatrze Nr. 1790

Londyn 28 *stycznia.* Dnia wczorajszego po południu Królowa przyjmowała adres izby wyższéj, odpowiadający na mowę tronową. Tegoż dnia Książę Sussex, w małém gronie dawnych i wiernych przyjaciół, obchodził w Kensington uroczystość swojego urodzenia. Jego K. Wys. skończył 67 rok życia.

Według wieści, hrabia Aberdeen i Książę Richmond, w piérwszych dniach obrad parlamentowych, mają przełożyć izbie wyższéj bil o zniesieniu sporów względem patronatu kościelnego w Szkocyi.

Globe pisze, że podług wiadomości z Gibraltaru, sprawa z Tangerem bardziéj stanowczy niż dotąd przybiéra charakter. Francuzki rządowy parostatek Ramier przybył tu 10 stycznia, a nabrawszy węgli, udał się do Marokko, stolicy Cesarza; 6 lub 8 liniowych okrętów mają za nim dążyć. Odpłynął także z Gibraltaru statek Jasseur, aby w przypadku nieprzyjaznych kroków bronił życia i własności angielskich poddanych.

Sun powtarza wiadomość, że Lord Hill wkrótce złoży naczelne nad armią dowództwo, które przejdzie pod władzę trzech kommissarzy.

Hatfield, który w r. 1802 strzelił z pistoletu do Jerzego III i z téj przyczyny jako pozbawiony zmysłów przez trybunał w Old-Bailey na wolność puszczonym został, zmarł 23 b. m. w domu obłąkanych w 69 wieku życia.

I adress izby niższéj, odpowiadający na mowę tronową, przyjęła także wczoraj Królowa w wyrazach zbyt łaskawych. Rozprawy nad adressem od lat kilku nie odbyły się tak umiarkowanie. Wszelkie okoliczności, mogące dać powód do sporów, torysowie zdawali się na bok odłożyć, aby nie przerwać jednozgodności w tegorocznym adresie; zawiérał on bowiem powinszowanie z powodu przyjścia na świat dzieciczki tronu. W artykule o wschodzie także okazała się zgodność naczelników konserwatystowskich z ministrami, lecz obie strony objawiły życzenie zapobieżenia nieprzyjaznym stosunkom z Francyą, témbardziéj, że mowa od tronu wcale o nich nie wspominała. Postępek Sir Roberta Peel był również pewnym rodzajem koncessyi, uczynionéj na usilne starania stronników jego; lecz bardzo wątpić należy, czyliby, będąc u steru rządu, uczynił to sam, czego żądał od wigów, a mianowicie: aby bez uchybienia honorowi Anglii, starali się oświadczyć żal ze skrzywienia przyjaznych z Francyą stosunków. Poprawka przez pana Hume proponowana, jeżeli ją przywdziejemy w polityczną sukienkę, miała na celu użalenie się nad wydatkami, na jakie interwencya na wschodzie kraj naraziła, lecz jak zwykle tego rodzaju poprawki P. Hume i tą razą nieznalazłszy wsparcia, cofniętą została. Znajdzie on nieraz w ciągu obrad parlamentowych sposobność do jéj wznowienia, już bowiem z mowy tronowéj widać, że rząd żądać będzie od izby gminnéj powiększenia subsydyów, jakich naturalnie wymaga wyprawa na morze śródziemne i do Chin. Będzie to powodem walki stronnictw whigów z torysami, lecz główniejszy jeszcze nastręczy

Irlandya z przyczyny agitacyi repealów. W tych dniach rozpocznie walkę Lord Stanlej wnioskiem o zmianę uporządkowania irlandzkich wyborców. Torysowie nie poprzestają na pociskach dzienników ministeryalnych przeciw O'Connellowi; chcą oni ograniczenia jego władzy, co należy od bilu Lorda Stanleja. Ministeryum ze swojéj strony poda wniosek o zmianę tego systematu. Jeżeli bil ten przejdzie, ministeryum whigowskie straci wielką liczbę głosów w parlamencie i niebędzie się mogło utrzymać przy sterze, bo i obecnie już torysowie w izbie niższéj mają równą im liczbę głosów. Jest to więc walka o życie lub śmierć, którą Lord Stanlej aż do téj pory odroczył, i która, według porządku dziennego, piérwéj jak bil ministrów w izbie roztrząsaną zostanie. Drugą okolicznością jest prawo o ubogich, które także wielki opór spowoduje, lecz tu ministeryum ma daleko mniejszą przyczynę obawy.

Nowy gubernator wyspy *Ceylan*, Sir Colin Campbell, który dziś tam się udaje, następuje na miejsce Pana Mackenzie i Sir R. Arbutheot, zajmie bowiem obowiązki obudwoch, to jest: władzę cywilną i dowództwo nad wojskiem. Przez takowe połączenie posad, kassa stanu oszczędzi corocznie 2500 funtów szter. gdyż *Ceylan* nie pod zawiadywaniem kompanii wschodnio-indyjskiéj lecz pod bezpośrednim rządem macierzynskiego kraju zostaje. Sir R. Arbutheot, dotychczasowy główny dowódzca wojsk na wyspie *Ceylan*, otrzyma stosowny urząd w Hindostanie.

Na giełdzie mniemają, że Rząd jeszcze na wiosnę zmuszonym będzie zaciągnąć pożyczkę, lub puścić w obieg bilety skarbowe, albo też uczynić to oboje.

Zdrowie Księcia Sussex zbytniéj uległo zmianie, mianowicie od śmierci siostry jego, Księżnéj Augusty.

Times donosi, że niejaki Pan Courtis, który niedawno zwiedził szpitale w Wiedniu, Berlinie, Dreznie i Pradze, i przytomny był operacyi przez radcę tajnego Dieffenbacha na zezowatym wykonanéj, miał wynaleźć nowy sposób zaradzenia temu szwankowi, bez potrzeby wszelkiego chirurgicznego działania.

Paryż 29 *stycznia*. Zapewniają, że Pan Appony i Lord Granville zbyt zimno z panem Guizot od dni kilku postępują, z powodu jego oznajmienia się za projektem obwarowania, kiedy zapewnił mocarstwa zagraniczne, iż sprawi odrzucenie tego projektu.

Według *Monitora Paryzkiego* okręta z wyprawy do La Plata, niepotrzebujące wielkiéj naprawy, mają się połączyć z eskadrą na morzu śródziemném.

Jenerał Lejtnant Bugeaud odjechał wczoraj do Afryki.

Dzisiaj policya odbyła rewizyą w wiejskim domu Pana Genoude, współ-właściciela Gazety *de France*; rewizya ta ściągała się do wiadomych już listów; do niczego atoli niedoprowadziła.

Angielski poseł, Lord Granwille, miał dzisiaj dwie narady z Panem Guizot.

Słychać, że w tych dniach odszedł rozkaz do Tull, względem odprowadzenia Pani Lafarge do więzienia w Montpellier.

Commerce daje zdanie o zdarzeniu według którego oficer angielski na ostatnim balu w Tuilleryes ukazał się z medalem za bitwę pod Waterloo, i dziwi się, że zezwolono na taką oznakę nieuszanowania. Zapewniają nadto, że na balu tym skradziono wiele sprzętów stołowych srebrnych i kryształowych. a policya zamkowa wszelkich starań dokłada dla wyśledzenia złodziei. Służby nikt nie obwinia, ta bowiem oddawna, bez skazy, liberyą zamkową nosi.

Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych, największe wrażenie sprawiła mowa Pana Dufaure, na korzyść poprawki Jenerała Schneider, w końcu któréj mówca roztrząsał dokładnie kwestyę finansową. Starał się on dowieść, że anszlagi kommissyi były pełne illuzyi, i dotąd nikt nie przewiduje w jaką przepaść wydatków kraj się pogrąża. Ta ostatnia część mowy, zdawała się korzystnie sprawić wrażenie na przytomnych. Dziś zno-

wu wystąpił Pan Arago, mówiąc przeciw poprawce, lecz za projektem do prawa. Utrzymywał on, że jego zdaniem, tylko mury opasujące nie spowodują żadnego nieufności ze strony paryżanów, bowiem działa, któremi będą uzbrojone, niemogą być skierowane na stolicę. Napoleon myślił w r. 1814 o urządzeniu odosobnionych warowni, lecz co innego jest wzmacniać stolicę w chwili napadu, a co innego w czasie pokoju. Poczém Pan Arago szczegółowo wdał się w różne rodzaje obwarowania. Zmordowana izba przestała uważać na mowę jego. Stąd powstał mały nieporządek, po przywróceniu którego Pan Arago znowu głos zabrał. Poczém Pan Passy, temiż co i Pan Dufaure powodowany zasadami, wspiérał poprawkę Jenerała Schneider, Pan Thiers znowu jako sprawozdawca zabrał głos, mówiąc za murami opasującémi. Utrzymywał, że nieprzyjaciel potrzebuje tylko 50 armat do zdobycia odosobnionych warowni, gdy przeciwnie do zdobycia murów opasujących potrzebowałby ich 500. Skończył oznajmując, że kommissya przekonana o doskonałości systematu opasujących murów, wraz z oddzielnemi warowniami, przeciwi się poprawce Jenerała Schneider, że jest przekonany, iż ministrowie i ich prezes to zdanie podzielą. Że już była 7 wieczorna, przeto marszałek Soult zaprosił prezesa do opuszczenia izby i odłożenia na jutro dalszych obrad o poprawce.

Monachium 29 *stycznia*. Jak się z dobrego źródła dowiadujemy, 14 b. m. stanęła między państwem Bawarskiém, Saskiém i Księztwem Sasko-Altenburgskiém umowa względem urządzenia kolei żelaźnéj między Nürenbergą i Lipskiem.

Hamburg 1 *Lutego*. Dotychczasowy cesarsko-austryacki minister rezydent, pan Maksymilyan von Kaisersfeld, został obecnie uwierzytelniony pełnomocnym ministrem przy Senacie naszego wolnego miasta.

Wieden 28 *stycznia*. Zaciąg wojskowy na rok bieżący już postanowiono. Liczba nowo zaciężnych w prowincyach wynosić ma 44,000, we Włoszech 12,000, a tak wspólnie prawie dwa razy tyle co każdoroczne uzupełnienie armii, które na przykład w r. 1840 30,000 ludzi wynosiło. Węgry dostarczą 38,000 ludzi, a tak armia nasza na wiosnę o 94000 powiększoną zostanie. Mimo to nie daje się w niczém postrzegać niezwyczajna, lub tchnąca obawą ostrożność; jest to bowiem zwykłe zadosyć uczynienie potrzebom, które siłę naszą zazwyczaj prawie na stopie wojennéj stawiają.

Zurich 26 *stycznia*. Już się rozpoczęło istotne skasowanie klasztorów w Argau. Komendant Frei udał się wczoraj do klasztoru Muri i rozkazał wszystkim zakonnikom, aby w przeciągu 24 godzin ustąpili. Jeździ on po wszystkich klasztorach, gdzie tenże rozkaz w towarzystwie siły zbrojnéj ponawia.

Madryt 19 *stycznia*. W ostatnich dniach nie zaszło tu nic ważnego oprócz, że na licznych zgromadzeniach, niedawno jako przedwstępnych otwarciu kortezów, stronnictwo exaltowanych większość otrzymało.

Bilbao 20 *stycznia*. Zgromadzenie jeneralnéj junty deputowanych z Biskai, które tu miało miejsce, przeszło spokojnie. Postanowienia Ajuntamientów i izby handlowéj w Bilbao, na korzyść utrzymania fuerozów, udzielone zostały zgromadzeniu i otrzymały jego sankcyą; zgodzono się, aby obmyślenie stanowczych przedsięwzięć zostawić konferencyi umocowanych z Biskai, Guipuzkoi i Alawy. Polityczny korredzidor obecny był naradom i zdawał się być przekonanym o mocném postanowieniu Baskijczyków co do obstawania przy fuerozach.

Stambuł 8 *stycz*. Admirał Walker (Jawer Basza) i Mastum Bej 4 b. m. na rządowym parostatku Iscutar do Aleksandryi odjechali. Odpoczną w Marmarizza dla naradzenia się z admirałem i wezmą z sobą angielskiego i austryackiego pełnomocnika, którzy według brzmienia traktatu lipcowego, oddaniu floty obecni być mają. Kontr-Admirał Riala Bej i Achmed dawniejszy Surre Emini, znajdują się na pokładzie parostatku. Piérwszy ma polecenie wspólnie z Jawer Baszą, odebrać flotę,

ostatni udaje się do miast świętych, dla przywrócenia tam władzy Sułtana, oraz dla wspólnego z gubernatorem Arabii, Osmanem Baszą, uporządkowania prowincyj. Mastun Bej ma polecenie dotyczące okoliczności opuszczenia Syryi. Wiezie on Baszy list, który, jak mówią, zwraca Baszy władzę nad Egiptem, skoro flottę odda i z Syryi wojsku swójemu ustąpić każe.

Dziś rano wrócił tu parostatek *Tahiri Bakiri*, który Baszów i innych nowo-mianowanych do Syryi urzędników w Saidzie na ląd wysadził. Od chwili jego tu przybycia, krążą szczególne wieści. Opowiadują, że Ibrahim Basza uciął własną ręką głowę Zekeiry Baszy, który udał się do Damaszku dla przywrócenia tam władzy Sułtana i przeciągnął na swoją stronę część wojska egipskiego. Inni utrzymują, że nie Zekeira Basza, lecz Mehmed Reszid Basza tym sposobem zabitym został. W Saidzie nic nie wiedziano o Solimanie Baszy (Sevés), który oddawna już się tam nie znajduje.

Rio Janeiro 26 *listop*. Wiadomość o zniesieniu blokady w Buenos Ayres na cenie skór i innych towarów nie wielką sprawiła zmianę. Wybór deputowanych do ułożenia praw wypadł w stolicy, naprzekor życzeniu ministrów, chociaż listy wyborców były dla nich korzystne. W prowincyi Rio-Grande jeden naczelnik buntowników, Juca Bibeiro, brat właściwego dowódzcy tutejszych buntowników, Bento Manuela, z 16 oficerami i wielu ludźmi przeszedł wprawdzie na stronę Cesarza, lecz w ogóle amnestya nie wiele sprawiła wrażenia na ludności owéj prowincyi.

Przyjechali do Warszawy.

Krasiński Józef, Hrabia z Radziejowic; Rostworowski Jan, dziedzic z Mirowic; Makomaski Hip. dziedzic z Kiełbowa; Stankiewicz Józef, dziedzic z Radomia; Jawornicki Adolf, dziedzic z Jawora; Bonkowski Woj. dziedzic z Wylasłowa; Ostaszewski Ludwik dziedzic z Pułtuska.

OBWIESZCZENIE.

Rząd Gubernialny Lubelski.

Podaje do powszechnéj wiadomości że stosownie do Reskryptu Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia $^{4}/_{16}$ Września r. b. Nro $^{51321}/_{15604}$ sprzedaż domu Rządowego w Puławach z zabudowaniami przy tymże będącemi, mianowicie z stajnią i wozownią, co wszystko znajduje się w stanie reperacyi potrzebującym, oraz oczynszowanie wieczyste placu z ogrodem, częścią oparkanionym, częścią oształchetowanym, przed assesorem P. Dietrich, we wsi Targowéj Puławy, dnia $^{4}/_{16}$ Lutego t. r. przez publiczną głośną in plus Licytacyą nastąpi, w szczególności:

a. Co do sprzedaży domu z zabudowaniami nien niéj z parkanem i sztachetami, poczynając od summy zł. 3,366, z oszacowania materyałów przez Budowniczego Gubernialnego wynikłéj.

b. Co do wieczystego oczynszowania, gdy

dochód z placu na .	-	zł. 2	gr. 11
zaś dochód z ogrodu	-	— 25	— 22
Razem na .		zł. 28	gr. 3

ustanowiony został, taka więc opłata czynszu wieczystego przez plus Licytanta rokrocznie do Skarbu wnoszoną być ma. Nadto, gdy wkupne, czteroletniemu czynszowi wyrównywające, w kwocie złp. 1,12 gr. 12 za praetium do Licytacyi jest oznaczone, takowe łącznie z plusem na licytacyi postąpionym do Skarbu na raz jeden opłacone być powinno. O innych ogólnych wieczysto-czynszowych warunkach pretendenci bądź w Rządzie Gubernialnym, mianowicie w Sekcyi Dóbr i Lasow bądź u Assesora Ekonomicznego na gruncie w godzinach służbowych objaśnić się mogą.

Lublin dnia $^{3}/_{15}$ Stycznia 1841 roku.

Gubernator Cywilny Jenerał-Major *Albertow*.

Sekretarz Jeneralny, *Radziszewski*.

Z powodu mrozu, (20 stop.) Teatru dziśnie będzie.